

informe

**El finançament de les organitzacions
sindicals per part de la Secretaria de
Joventut de la Generalitat de Catalunya**

**la força de la
joventut treballadora**

Elaborat per l'Àrea d'Organització i recursos d'ACCIÓ JOVE – Joves de CCOO de Catalunya

Agost de 2008

Índex

Presentació	5
1. La representativitat de les organitzacions sindicals catalanes	7
2. Subvenció de la Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya a organitzacions sindicals l'any 2008	9
3. Evolució de la subvenció de la Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya a organitzacions sindicals	15
4. Conclusions	19
Nota metodològica	21
Annex. Proposta per a la regulació legal de la transparència en les relacions econòmiques entre les organitzacions sindicals i les administracions públiques	23

Presentació

L'informe que presentem analitza els ajuts directes que les organitzacions sindicals obtenim de la Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya per al nostre funcionament ordinari i activitat en matèria de joventut. Els resultats de l'informe mostren inequívocament l'alt grau d'arbitrarietat en l'assignació d'aquests fons públics i la necessitat d'introduir millores que garanteixin el respecte a la democràcia sindical per part dels poders polítics.

Un dels indicadors més clars de la qualitat de la democràcia d'un país és el de la independència de les seves organitzacions socials en relació al poder institucional, polític, econòmic i mediàtics. La independència sindical implica el respecte a l'autonomia de treballadores i treballadors a l'hora d'organitzar i decidir la nostra acció i interlocució col·lectiva. L'important paper que les organitzacions sindicals hem assolit en el marc de l'estat del benestar és un factor altament positiu per a l'aprofundiment de la democràcia i dels drets de ciutadania, així com per al desenvolupament econòmic. Aquesta realitat implica que aquestes organitzacions tinguem assignades importants funcions socials que generen efectes més enllà de l'àmbit estricte de la nostra afiliació, la qual cosa requereix d'una aportació de fons públics per a l'exercici d'aquestes funcions, i ens obliga com a societat a través de les institucions públiques a definir criteris objectius de representativitat i finançament.

L'avaluació de la representativitat de les diferents opcions sindicals s'ha articulada entorn a un sistema públic i universal d'eleccions sindicals. En canvi, pel que fa als criteris de finançament públic estem encara lluny de comptar amb un sistema amb suficients garanties de transparència i l'aplicació de criteris democràtics. L'opacitat del finançament públic és caldo de cultiu per a l'arbitrarietat dels poders públics i l'erosió de la llibertat sindical. Per l'erosió en definitiva de la democràcia al nostre país.

Conscient d'aquesta realitat, la Comissió Obrera Nacional de Catalunya porta anys reclamant una regulació legal de la transparència en les relacions econòmiques entre les organitzacions sindicals i les administracions públiques, reclamació que fins al moment no ha obtingut una resposta positiva per part del Govern de la Generalitat.

L'elaboració d'aquest informe s'emmarca en el desenvolupament del Pla Estratègic de Joventut de CCOO de Catalunya, que recull l'estratègia i el compromís de la primera força social del país amb les noves generacions de treballadores i treballadors. Vetllar i impulsar la democràcia social i política és, inequívocament, un component essencial d'aquest compromís.

Andrés Querol Muñoz

Coordinador Nacional
Acció Jove
Joves de CCOO de Catalunya

1. La representativitat de les organitzacions sindicals catalanes

A l'hora d'analitzar el finançament que reben les diferents organitzacions sindicals catalanes per part de la Secretaria de Joventut del Govern de la Generalitat de Catalunya, és necessari prendre com a punt de partida el grau de representativitat de cada una d'elles.

La representativitat sindical en el sistema espanyol és mesurada a partir del nombre de representants electes que formen els organismes unitaris de representació als centres de treball (delegats/des de personal i comitès d'empresa). L'elecció de representants es realitza mitjançant un sistema electoral públic, descentralitzat i tutelat per l'autoritat laboral, que a Catalunya es correspon amb el Departament de Treball de la Generalitat.

**Quadre1. Llistat d'eleccions sindicals a Catalunya.
Comput dinàmic des de 01.07.04 a 30.06.08**

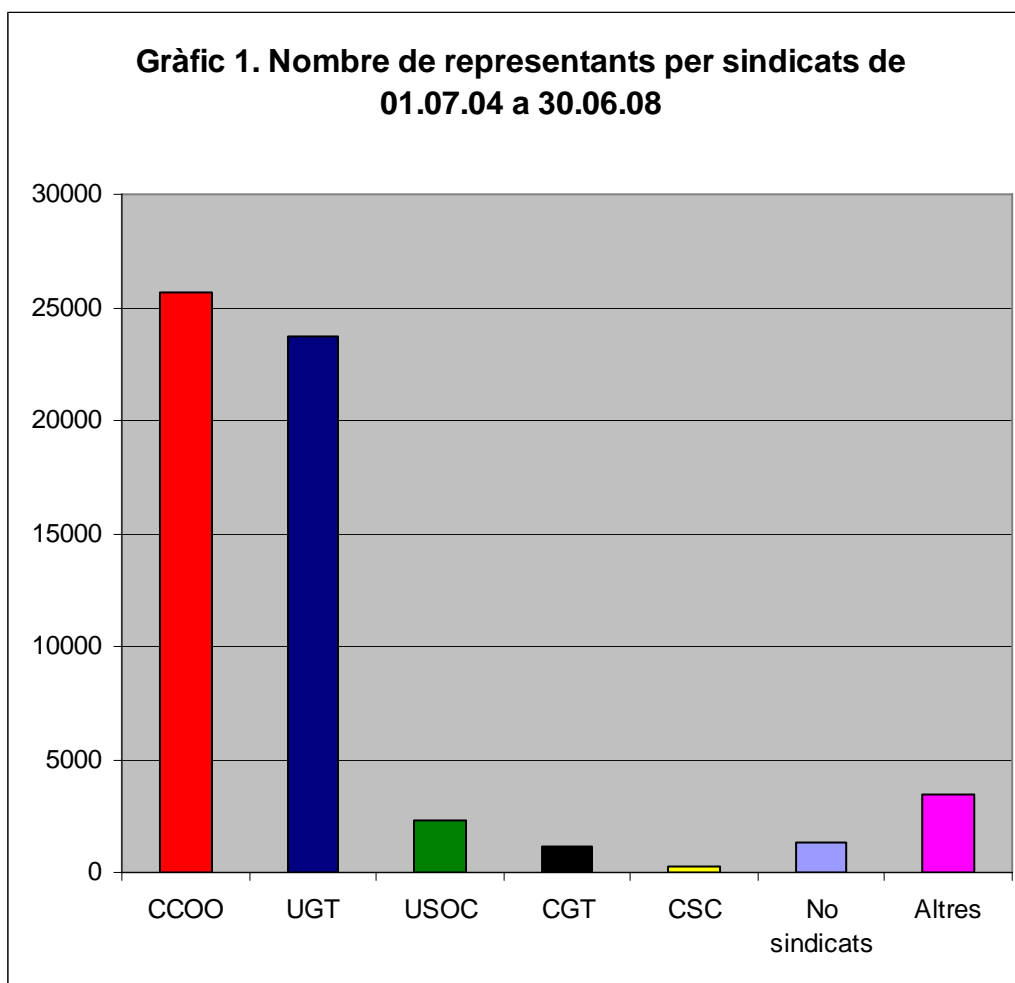
Organització	Nombre de representants	%
CCOO	25.624	44,14
UGT	23.741	40,90
USOC	2.271	3,91
CGT	1.174	2,02
CSC	233	0,40
No sindicats	1.301	2,24
Altres	3.413	6,39

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya

Els resultats de les eleccions sindicals dibuixen un panorama caracteritzat, de manera molt estable en el temps, per la condició de CCOO com a primera força sindical amb un 44'14%, que comparteix la condició de sindicat més representatiu¹ amb la UGT (40'9%). A gran distància de les dos centrals més representatives

¹ El caràcter de sindicat més representatiu es troba regulat a la Llei Orgànica 11/1985 de Llibertat sindical en els seus articles 6 i 7. Tenen la condició de sindicats més representatius aquells que obtinguin un 10% del total de representants en l'àmbit estatal o un 15% en l'autonòmic. A Catalunya, únicament CCOO i UGT compleixen amb aquests requisits.

apareix la USOC com a tercera força sindical amb un 3'91% de la representativitat. Després d'aquestes organitzacions la següent categoria és la que es correspon a la dels representants no sindicats (2'24%) i finalment una forta atomització de la resta d'organitzacions sindicals entre les que sobresurt la CGT (2'02%) i, en molta menor mesura, la Intersindical-CSC amb el 0'4%.

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya

Pel que fa al volum de menors de 30 anys que estan afiliats o són representants per les diferents organitzacions sindicals, únicament CCOO publica aquestes dades a la seva pàgina web, per la qual cosa no podem realitzar-ne l'anàlisi comparatiu. Pel que fa a CCOO amb dades de 30 de juny de 2008, compta amb 20.659 joves afiliats (un 11'2% del total de l'afiliació a aquest sindicat) i 2.468 joves membres de comitès d'empresa o delegats de personal (9'6% del total de representants e CCOO).

2. Subvenció de la Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya a organitzacions sindicals l'any 2008

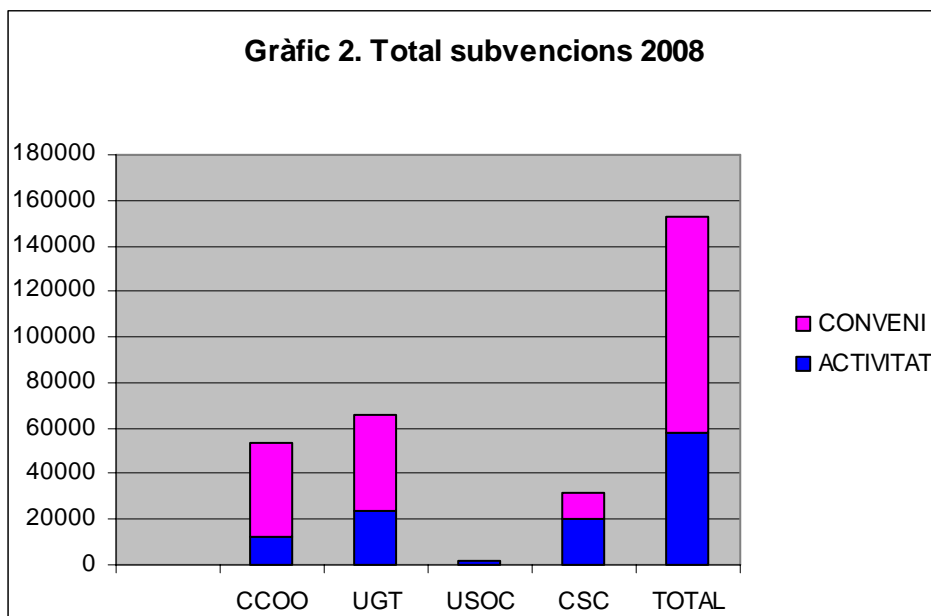
El finançament públic directe que reben les organitzacions sindicals per part de la Secretaria de Joventut de la Generalitat es produeix a través de dues línies de subvenció. Per una banda els convenis bianuals que la Secretaria de Joventut estableix amb les principals organitzacions juvenils per a finançament de la seva activitat ordinària. De l'altra la subvenció anual d'activitats concretes. Cap d'aquestes dues línies és específica de les organitzacions sindicals, sinó que aquestes presenten les seves propostes de conveni i de subvenció a convocatòries generals on concorren amb la resta d'organitzacions socials, polítiques, culturals i altres.

En el quadre i el gràfic següents presentem el total de la subvenció obtinguda per les diferents organitzacions sindicals en la convocatòria de 2008, diferenciant la part que correspon de la partida anual del conveni de la subvenció per activitat.

Quadre 2. Subvencions obtingudes per organitzacions sindicals l'any 2008

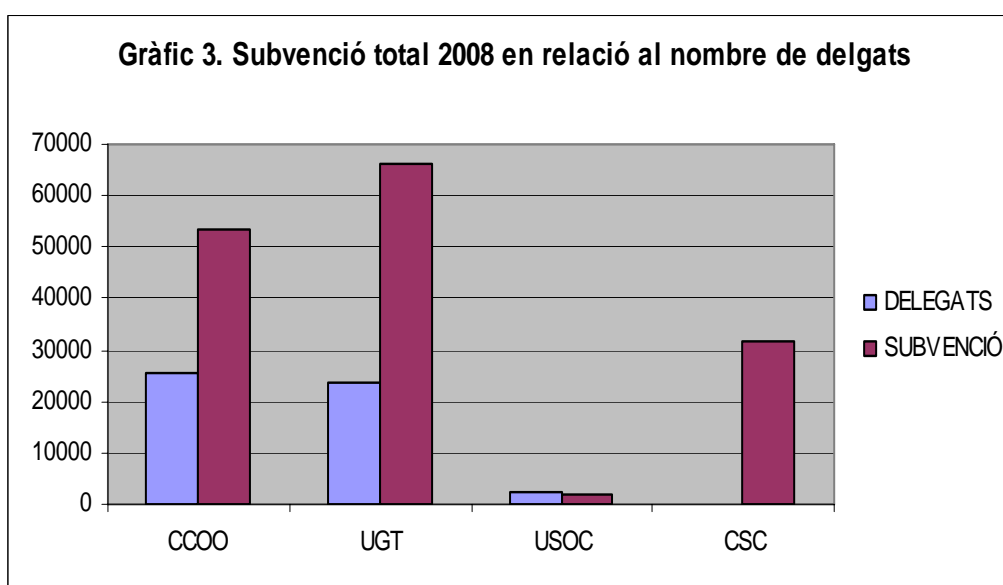
Organització	Conveni	Subvenció	Total	%
CCOO	41475	12000	53475	34,9
UGT	42000	24000	66000	43,1
USOC	0	2013	2013	1,3
CGT	0	0	0	0
CSC	11550	20000	31550	20,6
Total	95025	58013	153038	100

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Secretaria de Joventut de la Generalitat

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Secretaria de Joventut de la Generalitat

Com queda palès en les dades i el gràfic, les organitzacions que obtenen finançament de la Secretaria de Joventut són CCOO, UGT, CSC i USOC, si bé aquesta darrera només per la via de la subvenció d'activitat. La segona característica, especialment significativa, és l'absoluta desproporció entre el finançament públic que reben les organitzacions sindicals i el seu grau de representativitat. Aquest fet resulta més evident quan analitzem el finançament obtingut comparant-lo amb les dades de representativitat.

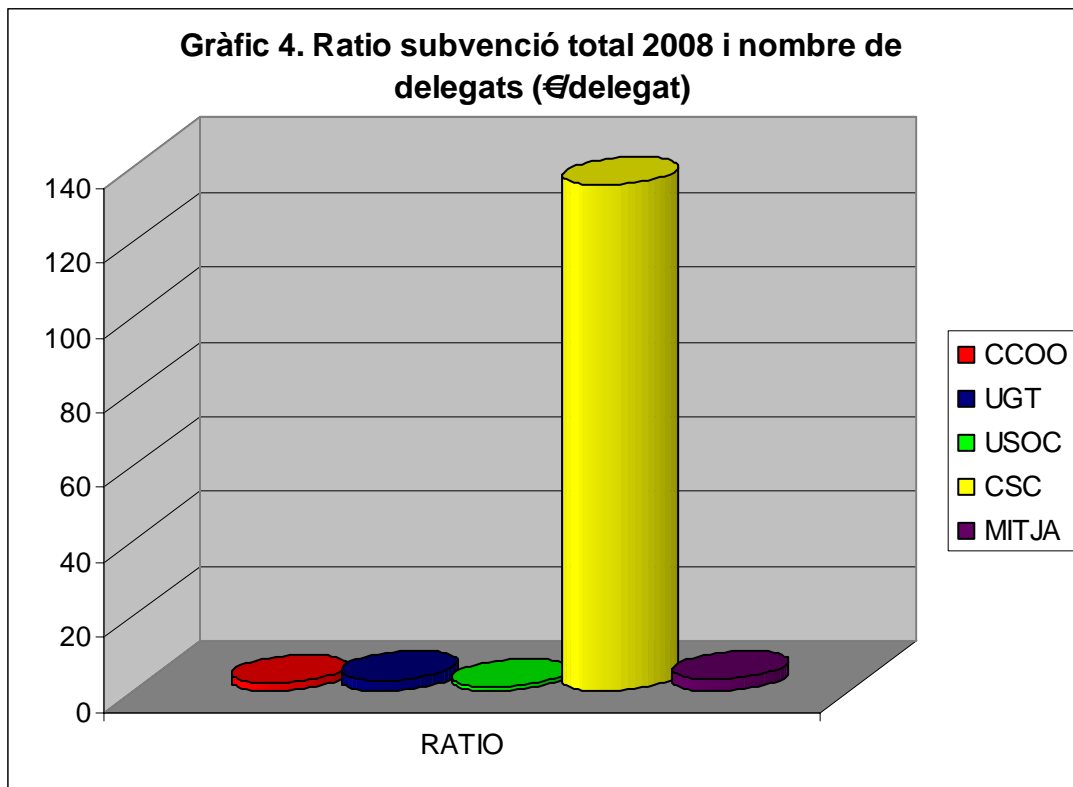
Font: Elaboració pròpia amb dades de la Secretaria de Joventut de la Generalitat i de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya

El gràfic 3 ens mostra la gran desproporció entre el nivell de representativitat de les organitzacions sindicals i el finançament públic obtingut. Com hem vist a l'anterior gràfic, aquesta desproporció es produeix indistintament a les subvencions per activitat com al conveni, tot i que aquest darrer està teòricament més condicionat, en les seves bases reguladores, pel grau de representativitat. El resultat és la forta desigualtat que es produeix en el tractament que reben les diferents organitzacions sindicals. Una manera de veure fins a quin punt la discriminació domina el finançament és analitzar el volum de recursos obtinguts per cada organització en relació a cada un dels representants obtinguts. El quadre i els gràfics següents presenten els recursos (en euros) que obté cada organització dividits pel nombre de representants obtinguts a les eleccions sindicals.

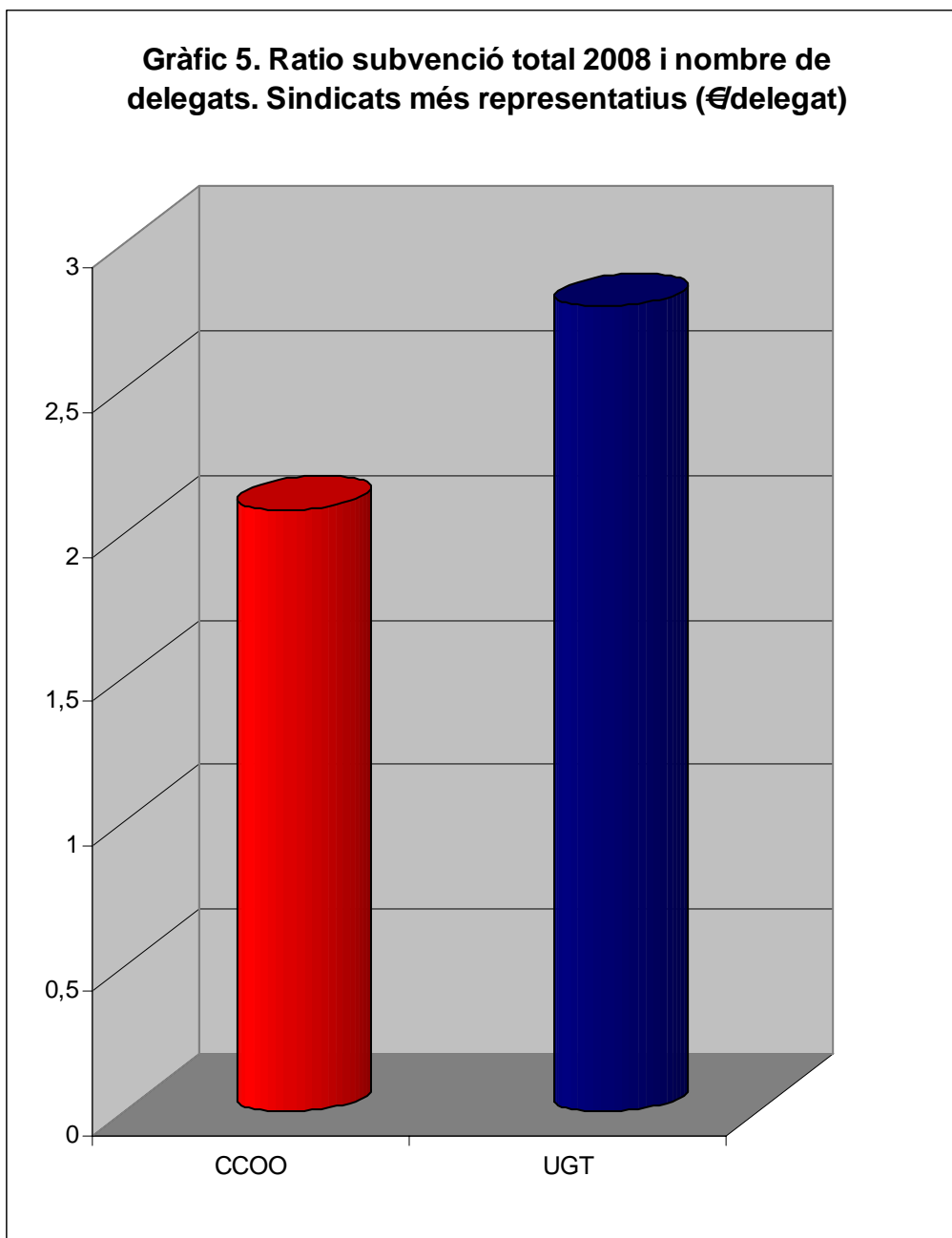
Quadre 3. *Ratio* de la subvenció rebuda per cada sindicat en relació a cada delegat o membre de comitè 2008

Organització	Núm. delegats	€/delegat
CCOO	25624	2'08
UGT	23741	2'78
USOC	2271	0'88
CSC	233	135'40
Mitja		3'18

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Secretaria de Joventut de la Generalitat i de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Secretaria de Joventut de la Generalitat i de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Secretaria de Joventut de la Generalitat i de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya

La sèrie de dades i de gràfics mostren amb tota claredat el diferent tractament rebut per cada una de les organitzacions en relació a la subvenció atorgada per la Secretaria de Joventut. Aquest tractament diferenciat es produeix de manera molt evident entre les dos organitzacions més representatives i arriba a una situació extrema en el cas de la CSC, que obté un finançament en relació a la seva representativitat un 4.258% superior a la mitja del conjunt de sindicats.

3. Evolució de la subvenció de la Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya a organitzacions sindicals

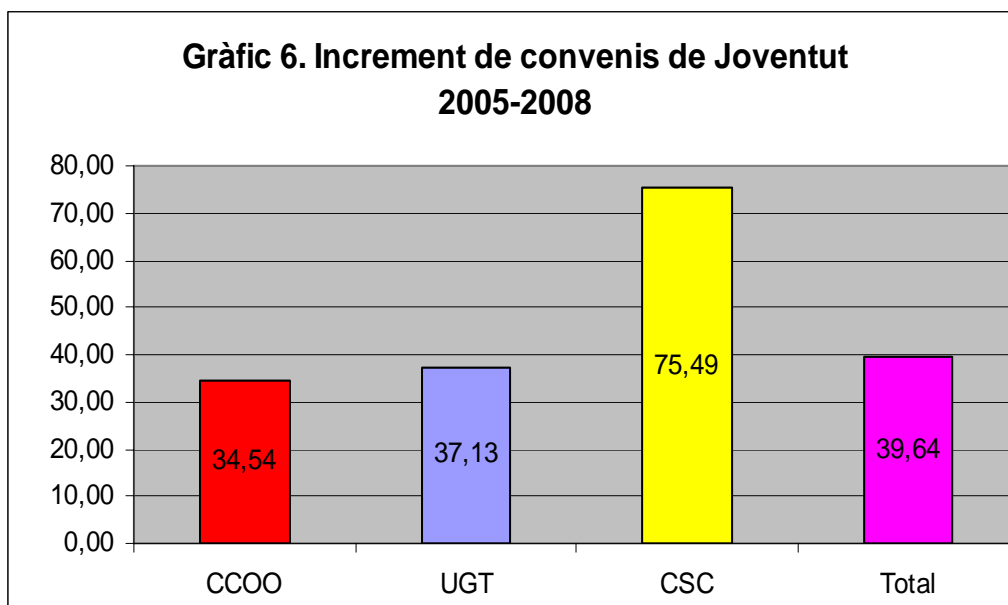
Un cop comprovat l'alt nivell d'iniquitat que suposen les subvencions atorgades en 2008, a continuació analitzarem aquestes mateixes subvencions en relació a als anys anteriors per tal de veure si la tendència és la de corregir la situació o, per contra, la d'agreujar-la. Per tal d'analitzar aquesta tendència compararem l'increment obtingut en la seva subvenció i conveni per cada organització en relació als exercicis anteriors. En no haver obtingut la USOC cap subvenció els anys anteriors, no incorporem aquesta organització en els gràfics tot i que sí la recollim en el quadre de dades.

Quadre 4. Comparativa de la subvenció total (conveni+subvenció) rebuda en 2007 i 2008 per cada organització

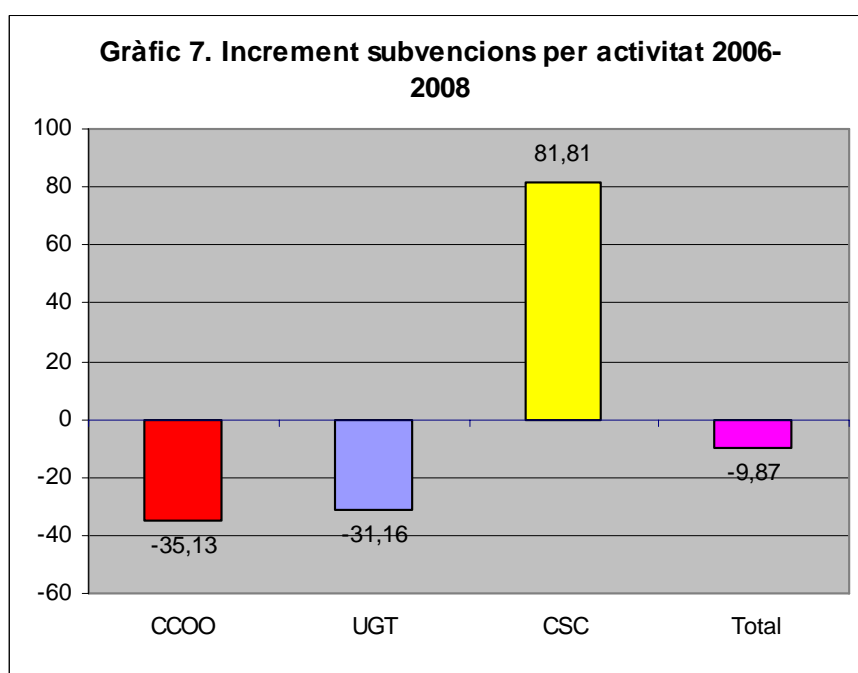
Organització	2006	2007	2008
CCOO	48592	54500	53475
UGT	65493	75910	66000
USOC	0	0	2013
CSC	17410	30000	31550

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Secretaria de Joventut de la Generalitat

Com mostren les dades, des de l'any 2006 s'ha produït un increment de les subvencions, tot i que de manera molt irregular entre les diferents organitzacions i exercicis. Al final del període CCOO obté un increment del 10% sostingut en el temps. UGT obté un altíssim increment en 2007 que passa a retallar-se en 2008. CSC obté al final del període un increment del 81'2% una xifra absolutament incomparable amb la de la resta d'organitzacions. USOC no va sol·licitar subvenció en els anys 2006 i 2007. A continuació analitzem els increments obtinguts en funció de les diferents línies de subvenció.

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Secretaria de Joventut de la Generalitat

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Secretaria de Joventut de la Generalitat

En termes generals s'ha produït un increment de la dotació econòmica de les subvencions de la Secretaria de Joventut a organitzacions sindicals, millorant la partida dels convenis i reduint la de les subvencions per activitat. Però també en aquest àmbit observem un comportament molt diferenciat en relació a cada organització. En el cas d'UGT la reducció de la partida de subvenció per activitat es veu àmpliament superada per

l'increment del conveni, tenint un resultat global positiu. Novament constatem un tractament altament diferenciat i favorable pel que fa a la CSC, que és l'única organització que veu millorada la seva subvenció en tots els conceptes i en un grau molt superior a la resta.

En conclusió, l'anàlisi de l'evolució en els darrers exercicis de les subvencions a organitzacions sindicals per part de la Secretaria de Joventut de la Generalitat ens permet constatar que la situació de forta arbitrietat analitzada en l'anterior capítol no només no tendeix a corregir-se sinó que s'agreuja en relació als anys anteriors.

4. Conclusions

1. Cal concloure que el finançament atorgat per part de la Secretaria de Joventut a les organitzacions sindicals és altament arbitrari i no respecta ni els principis de democràcia sindical ni el contingut de les bases reguladores de les subvencions aprovades per la pròpia Secretaria.
2. La primera conclusió que es desprèn de l'anàlisi del finançament per part de la Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya a les organitzacions sindicals és **l'absoluta manca de correspondència entre aquest i el grau de representativitat obtingut per cada central sindical en les eleccions sindicals.**
3. En segon lloc, tampoc existeix cap mena de correspondència entre el finançament rebut per cada organització sindical en relació a la coherència dels projectes subvencionats i les línies de subvenció. Els autors no han pogut trobar en l'anàlisi de les bases reguladores de les diferents convocatòries i de l'informació presentada pel Govern en la resolució de les mateixes, **cap correspondència entre aquestes bases reguladores i la quantitat econòmica finalment aprovada per a cada projecte.**
4. El resultat d'aquest comportament arbitrari suposen un tractament altament favorable per a UGT i extremadament beneficiós per a la Intersindical CSC. Per contra USOC i especialment CCOO obtenen un tractament discriminatori. Aquesta situació tendeix a agreujar-se en relació als anys anteriors.
5. **Davant d'aquesta situació esdevé necessari un revisió del finançament que permeti corregir el comportament discriminatori en relació a l'assignació de fons públics per part del Govern de la Generalitat, respectant els criteris de representativitat, millorant la transparència pel que fa a la quantitat de dades i a la seva presentació, reforçant l'establiment**

de criteris objectius en les bases reguladores de les convocatòries i incorporant elements de control de l'aplicació d'aquests criteris per part del Govern.

6. Finalment, l'anàlisi realitzat aporta nous elements que reforcen les propostes de regulació de la transparència dels recursos que gestionen les organitzacions sindicals, tal i com es reflecteix en la *Proposta per a la regulació de la transparència en les relacions econòmiques entre les organitzacions sindicals i les administracions públiques* de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya, que adjuntem com annex d'aquest informe.

Nota metodològica

El present informe ha estat elaborat a partir de dades oficials publicades. Pel que fa a les dades que fan referència al còmput de delegades i delegats de personal i membres de comitè d'empresa, hem treballat amb els quadres publicats a la pàgina web de la Comissió Obrera Nacional de Catalunya que extreuen les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya. No ha estat possible trobar dades segregades per edats d'altres organitzacions sindicals, atès que únicament la CS CONC les publica al seu web.

Pel que fa a les dades referents a les assignacions econòmiques de les subvencions atorgades per la Secretaria de Joventut de la Generalitat de Catalunya a les diferents organitzacions sindicals catalanes, així com a l'anàlisi de les bases reguladores de les diferents convocatòries, aquestes han estat obtingudes de la pàgina web de la Secretaria per al funcionament ordinari i l'activitat. Únicament han estat objectes d'estudi les línies de subvenció d'aquesta Secretaria, no hem incorporat a l'anàlisi altres elements de relació econòmica amb les organitzacions sindicals com poden ser la facturació o concessió pública de serveis, així com altres línies de subvenció existents.

La USOC no va obtenir subvenció de la Secretaria de Joventut l'any 2007, i es per això que hem optat per no incorporar-la en els gràfics que mostren l'evolució de 2007 a 2008, tot i que sí apareix en el respectiu quadre de dades. La CGT, en no obtenir finançament per cap de les línies subvenció únicament apareix en les anàlisis referents a la representativitat sindical.

Les organitzacions sindicals han definit diferents models d'estructuració dels seus espais de joventut: moviment transversal, associació juvenil associada, departament intern, etc. Als efectes d'aquest estudi, optem per citar les organitzacions en funció en la seva denominació general com a central sindical i no per les denominacions específiques dels seus espais de joventut per tal de facilitar les anàlisis comparatives.

Annex

Proposta per a la regulació legal de la transparència
en les relacions econòmiques entre les
organitzacions sindicals i les administracions
públiques

PROPOSTA PER A LA REGULACIÓ LEGAL DE LA TRANSPARÈNCIA EN LES RELACIONS ECONÒMIQUES ENTRE LES ORGANITZACIONS SINDICALS I LES ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES

Justificació de la necessitat de la regulació de la transparència dels recursos públics

Les organitzacions sindicals tenen el seu origen en la necessitat d'agrupar interessos socials davant una realitat determinada, en la qual es fa necessari exercir accions de defensa d'interessos i de millora de les condicions de treball i de vida. La necessitat de construir i consolidar organitzacions sindicals ha perdurat des dels seus orígens, al temps que s'ha accentuat la consciència de reforçar cada cop més l'autonomia i la independència d'aquestes organitzacions en relació a qualsevol dels poders existents –polítics, econòmics, mediàtics...-. L'evolució social ha evidenciat també el paper que les organitzacions confederals o interprofessionals juguen en la defensa d'interessos generals en relació a les persones o col·lectius que representen. És així que hi ha un seguit d'elements que hem de tenir presents i que estan en la base del paper que vénen jugant les organitzacions sindicals, i que són els que justifiquen l'existència de recursos públics adreçats a les organitzacions sindicals, tant pel que fa a facilitar el desenvolupament de les funcions pròpies i emparades en la normativa legal, com pel que fa a l'execució de les activitats finalistes derivades de convocatòries públiques:

- La CE del 78 reconeix el paper de les organitzacions sindicals de defensa i promoció dels interessos que els són propis (art 7 CE), i la participació i col·laboració en l'activitat dels organismes públics que tinguin a veure amb la qualitat de vida i el benestar general, i en la planificació econòmica (art 129 i 131 CE).
- La LOLS, l'any 85 (art 6.1 LOLS), estableix el concepte de major representativitat de determinades organitzacions sindicals i regula els drets i deures d'aquestes en relació a la participació institucional i la negociació col·lectiva.
- La LOLS diferencia organitzacions més representatives d'àmbit estatal, aquelles amb el 10 % del total de delegats i delegades, o el 15 % en el cas d'aquelles d'àmbit de Comunitats Autònomes, i regula de manera diferent, en funció d'aquesta major representativitat, a unes organitzacions i altres pel que fa als drets i deures en quant a reconeixement, participació i representació.
- La LOLS estableix també que, més enllà de les organitzacions més representatives, s'entendrà també en els àmbits funcionals i territorials una especial consideració per aquelles organitzacions que disposin de més del 10 % de delegats i delegades de l'àmbit funcional o territorial en qüestió.
- El TC conceptua el dret a la participació institucional com a part integrant del dret a la llibertat sindical, i considera que es pot atribuir a unes organitzacions i no a unes altres, en funció de criteris objectius. És per això que el TC considera que les organitzacions més representatives poden rebre del legislador més facultats i drets en la participació en la gestió dels afers públics de naturalesa socioeconòmica.
- Al llarg dels anys d'autogovern, les organitzacions sindicals catalanes més representatives han assumit el paper d'interlocutors en els diferents

processos de concertació social, han participat institucionalment en els àmbits de gestió relacionats amb la participació social i, en general, en els àmbits on es veuen interessos que afecten als treballadors i treballadores. Malgrat això, i els anys transcorreguts, no existeix cap mecanisme de transparència respecte els recursos a disposició de les organitzacions sindicals i les finalitats a què s'apliquen, amb la qual cosa s'està afectant negativament la visió social respecte les organitzacions sindicals i, en especial, respecte la seva independència.

No podem oblidar que la configuració del govern tripartit després de les eleccions del 16 de novembre, i la pròpia dinàmica política i social impulsada pel Govern, reclama cada vegada una major transparència dels recursos públics adreçats a tots els àmbits i, per tant, també en els que utilitzen les organitzacions socials rellevants en la vida pública, transparència tant en relació als orígens dels fons com als usos que es realitzen.

Elements per un marc normatiu que reguli la transparència dels recursos de les organitzacions sindicals

El paper que les organitzacions sindicals, en especial les més representatives, estan cridades a desenvolupar en els processos de concertació social, participació institucional o negociació col·lectiva, obliga a garantir la màxima independència d'aquestes organitzacions per tal de fer efectiva la representació dels interessos que li són propis, i evitar que aquesta funció pugui venir distorsionada per un altre tipus de dependència, en especial econòmica o política, que posi el pes de les organitzacions al servei d'altres finalitats.

Sens dubte, la transparència en les relacions econòmiques que mantenen les organitzacions sindicals i els poders públics ha de ser un element que ha de deixar clar la no existència de dependències en relació als recursos que s'utilitzen per obtenir determinades finalitats. I al mateix temps, la transparència ha de permetre constatar el respecte que els poders públics mostren per l'exercici de la funció social de les organitzacions sindicals, per tal d'evitar situacions que podrien comportar la pèrdua d'autonomia de les organitzacions o tergiversar la representativitat atorgada pels treballadors i treballadores.

La realitat del mandat constitucional que empara la funció social de les organitzacions sindicals en el nostre país, fa que de les actuacions sindicals de les organitzacions sindicals se'n beneficiïn el conjunt dels treballadors i treballadores i que la defensa d'interessos que realitzen les organitzacions sindicals no es circumscriui a l'afiliació estricta. Aquest trasllat del resultat de l'actuació al conjunt de la classe treballadora origina la necessitat de disposar de recursos específics i suficients per dur a terme la funció social que depassa el marc estricte de l'afiliació. És per això que la normativa determina com element de representativitat el resultat de les eleccions sindicals, el qual es determina per sufragi universal i directe en cada àmbit d'elecció.

Aquests elements citats fan necessari que els poders públics determinin, d'una banda, l'assignació de recursos per dotar de suficiència econòmica les organitzacions sindicals per què puguin desenvolupar les seves funcions, i d'altra determinar els recursos a assignar en base a criteris de representativitat, per garantir la seva utilització a les finalitats establertes, i garantir així la independència de les organitzacions sindicals, que es deuen a qui representen, i no a qui els transfereixen els recursos per garantir la seva funció.

És per tot això que considerem necessari abordar de forma urgent una norma del govern que reguli la transparència dels recursos que gestionen les organitzacions sindicals, norma que hauria de garantir les següents qüestions:

- El govern presentarà anualment al Parlament un informe que contindrà la informació dels recursos adreçats a les organitzacions sindicals o entitats a elles vinculades, així com els objectius i finalitats d'aquests i el volum de recursos esmerçats i els criteris aplicats per al seu repartiment.
- S'establirà la creació d'un registre públic on constin les dades bàsiques de les organitzacions sindicals (estatuts, afiliació, entitats vinculades...) i els comptes anuals aprovats i auditats. Aquest registre públic, al mateix temps, certificarà la representativitat de les organitzacions sindicals per tal de determinar els criteris d'objectivitat en el repartiment dels recursos públics, que garanteixin la suficiència per a l'actuació de les organitzacions sindicals.
- S'establirà l'obligatorietat d'auditories externes dels comptes de les organitzacions sindicals, que s'hauran de dipositar al registre abans esmentat.
- Es determinarà que la certificació del registre, conforme el dipòsit de dades necessàries, sigui condició imprescindible per accedir a qualsevol tipus d'ajut.

Barcelona, juny de 2005

Via Laietana 16
08003 Barcelona
acciojove@ccoo.cat
www.ccoo.cat/acciojoe